

Höstsådda arealer

2000

JO0604

A. Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Jord- och skogsbruk, fiske

A.2 Statistikområde

Skördestatistik

A.3 Statistikprodukten ingår i Sveriges officiella statistik

Ja

A.4 Beställare

Myndighet/organisation: Jordbruksverket

551 82 Jönköping

Kontaktperson: Hans Jönrup

Telefon: 036 - 15 59 33

Telefax: 036 - 34 01 96

e-post: hans.jonrup@sjv.se

A.5 Producent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån

MR/SF

701 89 Örebro

Kontaktperson: Lars Hagblad

Telefon: 019 - 17 64 15

Telefax: 019 - 17 64 17

e-post: lars.hagblad@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger ej

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100).

Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204) och datalagen (1973:289) för behandling som påbörjats före personuppgiftslagens ikraftträdande. På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (1995:606) och förordningen (1995:1060) om vissa personregister för officiell statistik.

A.8 Gallringsföreskrifter

Arbete med framtagning pågår

A.9 EU-reglering

Ingen formell EU-reglering från EUROSTAT men uppgifterna efterfrågas ändå.

A.10 Syfte och historik

Sedan 1968 har uppgifter om höstsådda arealer årligen insamlats i anslutning till annan skördestatistik. Informationen är en tidig prognos av kommande års arealer (skördar) av höstvet, höstråg, rågvete, höstkorn samt höstraps och höstrybs. Detta även om arealer utvintrar och omfattningen av utvintringen varierar mycket mellan olika år. Informationen är värdefull även för planering av åtgång av utsäde och gödselmedel vid kommande vårsådd.

A.11 Statistikanvändning

Statistikens användare är främst:

Jordbruksverket: Internationell rapportering, marknadsbevakning, export/importplanering, uppföljning på miljöområdet, beredskapsplanering, underlag för jordbrukspolitiska bedömningar,

Lantbruksuniversitet, lantbruksskolor: Rådgivning, forskning, försök, undervisning, förädling, underlag för kalkyler m m.,

Länsstyrelserna: Rådgivning,

Övrig användning: Uppgifterna ingår som en del i den allmänna information som den officiella statistiken skall täcka in. Användare här är bl a massmedia och allmänhet.

A.12 Uppläggning och genomförande

Uppgiftsinsamlingen sker genom intervjuer av jordbrukare vid de jordbruksföretag som ingår i urvalet. Jordbrukarna erhåller i mitten av augusti ett brev med information om undersökningen. Uppgifter om årets höstsådda arealer av spannmåls- och oljeväxtgrödor samlas därefter in per telefon av SCB:s intervjuare i anslutning till uppgiftsinsamling om skördeutfallet.

A.13 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Inga

B. Kvalitetsdeklaration

0 Inledning

Ur Lantbruksregistret dras varje år ett urval av jordbruk som ingår i skördeskattningarna. För 2000 års undersökning om skördens storlek uttogs totalt 4 213 undersökningsenheter (UE). En UE motsvarar i regel ett jordbruksföretag. De uttagna företagen är fördelade på 101 skördeområden (SKO) av rikets samtliga 106 SKO. Undantag gjordes för 5 fjällbygdsområden i vilka praktiskt taget ingen odling av spannmål, ärter eller oljeväxter förekommer.

I undersökningen av höstsådda arealer används ett delurval av det urval som används vid undersökningen av skördens storlek. Intervjun gällande höstsådden omfattar endast företag i Götaland, Svealand samt Gävleborgs län. De fyra nordligaste länen har uteslutits därför att höstsådd där endast förekommer i obetydlig omfattning. År 2000 utvaldes 3 931 UE (undersökningsenheter) för undersökningen av höstsådd.

Urvalet är draget som ett stratifierat PPS-urval med SKO som strata. Varje företags urvalssannolikhet beror på företagets totala åkerareal samt dess grödfördelning.

1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Årets
- höstsådda arealer

För jämförelse redovisas dessutom höstsådda arealer för de närmast föregående åren.

1.1.1 Objekt och population

Objekt är i denna undersökning jordbruksföretag, varmed avses jordbruksverksamhet under en och samma driftsledning. Populationen utgörs av samtliga jordbruksföretag med mer än 5,0 hektar åkermark under aktuellt år.

1.1.2 Variabler

- Höstsådd areal uttryckt i hektar

1.1.3 Statistiska mått

- Totaler

1.1.4 Redovisningsgrupper

Grödinndelning:

Spannmål: höstvet, höstråg, höstkorn och rågvete

Oljeväxter: höstraps och höstrybs

Områdesindelning:

Län, produktionsområden och hela riket.

1.1.5 Referenstider

Hösten aktuellt år

1.2 Fullständighet

Undersökningen beskriver höstsådda arealer, med de begränsningar urvalet av objekt (lantbruksföretag) och vald metod sätter.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Den största osäkerhetskällan torde vara urvalsfelet, som redovisas med hjälp av medelfel och konfidensintervall.

2.2 Osäkerhetskällor

De beräknade resultaten är behäftade med viss osäkerhet, beroende på bl a urvalsfel, bortfallsfel, mätfel, uppgiftslämnarfel och täckningsfel.

2.2.1 Urval

Urvalsfel: I statistiska undersökningar som grundar sig på urval är urvalsfelen en väsentlig felkälla. Osäkerheten anges i skördeskattningarna med medelfel. I medelfelet ingår även effekten av andra slumpmässiga fel. Medelfelet anges i procent och visar urvalsfelens storlek i förhållande till den skattning som avses. För en skattad areal på exempelvis 50 000 hektar och ett medelfel på 3,0 procent kan man med liten felrisk (5 procent) säga att intervallet $50\,000 \pm 2 \times 3 \% \times 1\,500$

(dvs 47 000 - 53 000 hektar) innesluter den verkliga arealen. Resultat med större medelfel än 35 procent, eller där antalet observationer understiger 10, redovisas ej på grund av stor osäkerhet.

2.2.2 Ramtäckning

Urvalsramen, LBR, har litet täckningsfel. Mellan tidpunkten för urvalsramens referensår och undersökningstillfället sker dock förändringar i företagsbeståndet. Det förekommer därför en viss över- resp undertäckning i förhållande till undersökningspopulationen. Antalet nystartade företag, som utgör undertäckning, uppgår till ca 1 procent av populationen. Företag som upphört, övertäckningen, är ca 2 procent. Över- och undertäckningen påverkar resultaten i mycket liten utsträckning.

2.2.3 Mätning

Mätfel: Uppgiftslämnarfel och eventuella intervjuareffekter kan ej kvantifieras.

2.2.4 Svartsbortfall

Bortfallsfel: Bortfallet beräknas till 3 procent och orsakas av att arealuppgifter ej erhållits från samtliga företag.

2.2.5 Bearbetning

Uppgiftsprotokollen granskas först manuellt och viss uppgiftskomplettering sker per telefon. Efter dataregistrering sker maskinella kontroller.

2.2.6 Modellantaganden

Arealen höstsådd antas utgöra samma genomsnittliga andel av total spannmålsareal inom svartsbortfallet som bland övriga urvalsenheter. Med ett svartsbortfall på 3 procent torde detta påverka resultatet i endast liten grad.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Medelfel redovisas. För att areal skall redovisas krävs att medelfelet understiger 35 procent, eller att antalet observationer är fler än 9.

3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Höstsådda arealer publiceras årligen

3.2 Framställningstid

Resultaten publiceras i november/december.

3.3 Punktlighet

Publicering sker enligt publiceringsplan. Vissa mindre avvikelser kan förekomma beroende på att sådden ibland försenas till följd av årsmånen.

Höstsådda arealer 2000 publicerades den 30 november 2000 (JO 18 SM 0001)

4 Jämförbarhet och sam användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Undersökningar om höstsådda arealer har genomförts och publicerats årligen av SCB. Jämförbarheten mellan åren är god. Den länsammanslagning som skett (Skåne, Västra Götalands län) medför dock försämrade jämförbarhet mellan åren för berörda län.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

De höstsådda grödorna utsätts under vinter och vår för väderlekens påfrestningar. Grödor som tar stor skada eller utvintrar helt körs i regel upp på våren. Oftast sker då omsådd med annan gröda. Utvintringens omfattning varierar avsevärt mellan olika år och olika delar av riket. Grödarealer som redovisas följande år från t ex LBR är därför i allmänhet lägre än vad höstsådden visar.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Urvalsramen LBR används också för ett flertal andra undersökningar. Definitionen av jordbruksföretag är gängse, liksom indelningen i grödor och regioner. God samanvändbarhet med annan jordbruksstatistik torde föreligga.

5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Statistiska meddelanden

5.2 Presentation

Presentation framgår av SM

5.3 Dokumentation

Dokumentation sker i SM

5.4 Tillgång till primärmaterial

Primärdata som ej gällrats finns arkiverat vid Riksarkivet eller för senare år sparad vid SCB i avvaktan på arkivering eller gallring.

5.5 Upplysningstjänster

Vid frågor om statistiken kontaktas SCB:

Lars Hagblad, telefon 019-17 64 15, e-post lars.hagblad@scb.se

Olle Funcke, telefon 019-17 60 51, e-post olle.funcke@scb.se